

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากนำมาซึ่งรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งยังก่อให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยรูปแบบการขยายตัวของเศรษฐกิจทางตรง ได้แก่ ตัวเงินที่สะพัดจากการซื้อขายสินค้าของนักท่องเที่ยว ส่วนรูปแบบการขยายตัวของเศรษฐกิจทางอ้อม ได้แก่ การขยายตัวของภาคธุรกิจอื่นๆ อาทิเช่น ภาคการขนส่ง ภาคการบริการ การผลิต ที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว และการก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ นำมาซึ่งรายได้ของประเทศ โดยเฉพาะการกระจายรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น นำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น ทำให้เกิดชุมชนที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าในช่วงต้นปี 2546 จะมีข่าวที่ส่งผลเสียต่อการท่องเที่ยวของทั่วโลกหลายเรื่อง เช่น สงครามระหว่างสหรัฐอเมริกาและอิรัก, การแพร่ระบาดของโรค SARS (โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง), การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยได้รับผลกระทบหนักที่สุดในช่วงกลางปี 2546 ภาครัฐบาลและภาคเอกชนจึงร่วมมือกันส่งเสริมทางด้านตลาดโดยใช้มาตรการด้านราคาคึงคูดนักท่องเที่ยว และรัฐบาลยังได้สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยของประเทศ และการส่งเสริมการประชุมขนาดใหญ่ในประเทศไทยหลายครั้ง อาทิ การประชุมเอเปค, การประชุมเรื่องการจัดการปัญหาโรค SARS ระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย และยังมีกรเปิดให้บริการของสายการบินต้นทุนต่ำในช่วงต้นปี 2547 นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย คือ โครงการมุมมองใหม่ เมืองไทย (Unseen In Thailand) โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน) ร่วมมือกับภาคเอกชนหลายฝ่ายจัดขึ้น ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งถือว่าเป็นเมืองที่มีความสำคัญในภาคเหนือ มีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีภูมิอากาศที่เย็นสบาย และภูมิประเทศที่สวยงาม และมีชื่อเสียงในด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและขนบธรรมเนียมดั้งเดิมของชาวล้านนา ทำให้เมืองเชียงใหม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือนอยู่อย่างไม่ขาดสาย และจังหวัดเชียงใหม่ยังมีสถานที่

ท่องเที่ยวมากมาย ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก หรือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม เช่น วัดวาอารามต่าง ๆ เป็นต้น

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนผู้เยี่ยมชมที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2546 กับ พ.ศ. 2547

รายการข้อมูล	2546	2547	Δ (%)
ผู้เยี่ยมชม	3,399,906	3,898,543	+ 14.67
ชาวไทย	1,922,059	2,101,099	+ 9.32
ชาวต่างชาติ	1,477,847	1,797,444	+ 21.63
นักท่องเที่ยว	3,146,194	3,623,395	+ 15.17
ชาวไทย	1,714,843	1,877,194	+ 9.47
ชาวต่างชาติ	1,431,351	1,746,201	+ 22.00
นักทัศนาจร	253,712	275,148	+ 8.45
ชาวไทย	207,216	223,905	+ 8.05
ชาวต่างชาติ	46,496	51,243	+ 10.21

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2548)

หมายเหตุ: ผู้เยี่ยมชม หมายถึงนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร

 นักท่องเที่ยว หมายถึงผู้เยี่ยมชมที่ค้างคืน

 นักทัศนาจร หมายถึงผู้เยี่ยมชมที่ไม่ค้างคืน

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้เยี่ยมชมจังหวัดเชียงใหม่ในระหว่างปี พ.ศ. 2546 กับ พ.ศ. 2547 พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.67 โดยจำนวนผู้มาเยี่ยมชมชาวต่างชาติมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.63 ซึ่งมากกว่าจำนวนผู้มาเยี่ยมชมชาวไทยที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.32 โดยผู้มาเยี่ยมชม สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยว และกลุ่มนักทัศนาจร สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวพบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.17 โดยจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.00 ซึ่งมากกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.47 สำหรับกลุ่มนักทัศนาจรพบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.45 โดยจำนวนนักทัศนาจรชาวต่างชาติมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.21 ซึ่งมากกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาว

ไทยที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.05 จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้มาเยี่ยมชมในกลุ่มของนักท่องเที่ยวจะมีอัตราเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มของนักท่องเที่ยว การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวนี้เกิดจากการกระตุ้นการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งในปี พ.ศ.2547 เป็นช่วงฤดูกาลการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่นิยมมาจังหวัดเชียงใหม่ จึงทำให้กระแสการเดินทางในช่วงนี้คึกคักเป็นอย่างมาก

ทั้งนี้จังหวัดเชียงใหม่ยังได้จัดกิจกรรมถนนคนเดินขึ้นที่ถนนราชดำเนิน ทุก ๆ วันอาทิตย์ โดยถนนคนเดินในจังหวัดเชียงใหม่ นับได้ว่าเป็นแห่งแรกในภูมิภาค เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางความเจริญของภูมิภาคและเป็นเมืองท่องเที่ยวที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งความสำเร็จของถนนคนเดินแห่งแรกที่ถนนสีลม ทำให้รัฐบาลเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมถนนคนเดินสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเมืองใหญ่ในภูมิภาคดังเช่นจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนในเมืองใหญ่ ซึ่งโครงการถนนคนเดินจังหวัดเชียงใหม่ ได้เริ่มจัดขึ้นจากโครงการ 10 มหัศจรรย์ โดยเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นบนถนนท่าแพ ซึ่งถือเป็นถนนสายเศรษฐกิจเส้นแรกของจังหวัด ที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน และมีชุมชนที่สามารถกระตุ้นและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนได้ โดยได้นำเอาขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีที่งดงามของล้านนามาเป็นหัวใจในการนำเสนอในรูปแบบกิจกรรมถนนคนเดิน

กิจกรรมถนนคนเดินมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวมีแหล่งกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิต คุณภาพเมืองให้ดีขึ้น เพื่อให้เห็นความสำคัญในการประหยัดพลังงาน และลดมลพิษ ให้หันมาใช้จักรยานหรือการเดินทางเท้าแทนการใช้รถยนต์ และเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวในปัจจุบันนี้กำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยมีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยการนำวัฒนธรรมล้านนาที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการแต่งกายแบบพื้นเมือง การพูดคำเมือง การนั่งสาธิตงานฝีมือต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวดู ตลอดจนการแสดงของศิลปินพื้นเมืองที่ได้ขับกล่อมเสียงเพลงในบริเวณถนนคนเดิน เป็นการสร้างบรรยากาศแบบล้านนาให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเดินถนนคนเดินได้เป็นอย่างดี และกิจกรรมถนนคนเดินที่ถนนราชดำเนิน จังหวัดเชียงใหม่ นี้ยังเป็นโครงการที่ดำเนินกิจกรรมมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ควบคู่กับการประหยัดพลังงาน

จากการที่กิจกรรมถนนคนเดินเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาจับจ่ายใช้สอยได้เป็นอย่างดี ทำให้มีประชาชนสนใจที่จะเข้ามาจำหน่ายสินค้าในบริเวณกิจกรรม และยังมีประชาชนอีกจำนวนมาก ที่ไม่สามารถเข้ามาจำหน่ายสินค้าได้ เนื่องจากพื้นที่มีจำนวนจำกัด ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความเต็มใจจ่าย

ค่าเช่าสถานที่ในกิจกรรมถนนคนเดิน รวมไปถึงความพอใจและความต้องการของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดิน และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมถนนคนเดิน เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของภาครัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณ หรือเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ปรับปรุงเกี่ยวกับกิจกรรมถนนคนเดินต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) ศึกษาลักษณะและพฤติกรรมของผู้ขายสินค้าในกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนราชดำเนิน จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ศึกษาถึงความพึงพอใจและความต้องการของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดินต่อการบริหารจัดการของเทศบาลนครเชียงใหม่
- 3) ศึกษาถึงความเต็มใจที่จะจ่ายสำหรับค่าเช่าสถานที่ในกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนราชดำเนิน จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1) เพื่อทราบถึงข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการขายของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนราชดำเนิน จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อทราบถึงความต้องการและความพึงพอใจของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดินที่มีต่อการบริหารของเทศบาลนครเชียงใหม่
- 3) เพื่อทราบถึงราคาของผู้ขายมีความเต็มใจจ่ายเพื่อเช่าสถานที่ในกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนราชดำเนิน จังหวัดเชียงใหม่
- 4) เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของภาครัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณ หรือเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงเกี่ยวกับกิจกรรมถนนคนเดินต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเก็บแบบสอบถามจากผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดิน ถนนราชดำเนิน จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) จำนวน 200 คน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่บริเวณถนนราชดำเนิน โดยมีขอบเขตตั้งแต่สามแยกโรงแรมมนตรีถึงสี่แยกสถานีตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ และถนนพระปกเกล้า โดยมีขอบเขตตั้งแต่สี่แยกโรงเรียนพุทธนิโสจนถึงสี่แยกโรงเรียนยุพราชจังหวัดเชียงใหม่ รวมระยะทางทั้งหมดประมาณ 1.5 กิโลเมตร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved